

ПРАВИЛА ЗА ТЪРГОВИЯ С ПРИРОДЕН ГАЗ

Глава първа Общи положения

Чл. 1. Тези правила определят:

1. условията и реда за отчитане на количествата природен газ, обслужване на средствата за търговско измерване и поддържане на база данни и достъпа до тях;
2. реда и начина за администриране на сделките с природен газ;
3. правилата за търговия с природен газ при свободно договорени цени;
4. реда и условията за организиране балансирането на пазара на природен газ.

Чл. 2. Правилата за търговия са задължителни за страните по сделките с природен газ, посочени в чл. 175 и чл. 176а от ЗЕ.

Глава втора Условия и ред за обслужване на средствата за търговско измерване. Поддържане на база данни и достъп до тях

Чл. 3. Отчитането на количествата природен газ по договори, по които страна са добивни предприятия или оператори на газохранилища, се извършва на газоизмервателни станции, собственост на добивното предприятие и/или оператора на газохранилището.

Чл. 4. Отчитането на количествата природен газ, пренесен по газопреносната мрежа се извършва на газоизмервателните или газорегулиращи станции, собственост на преносното предприятие, разположени на газопреносната мрежа.

Чл. 5. Отчитането на количествата природен газ, пренесен по газоразпределителната мрежа се извършва на газоизмервателния уред при потребителя, собственост на газоразпределителното предприятие.

Чл. 6. (1) Обслужването на средствата за търговско измерване е задължение на следните лица:

1. на средствата за търговско измерване на газопреносната мрежа - на оператора на газопреносната мрежа;
2. на средствата за търговско измерване на газоразпределителната мрежа – на оператора на съответната газоразпределителна мрежа;
3. на средствата за търговско измерване на газопроводи на добивното предприятие - на съответното добивно предприятие;
4. на средствата за търговско измерване на съоръженията на хранилищата на природен газ - на съответния оператор на газохранилище.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни да поддържат в техническа изправност средствата за търговско измерване и контролните средства за измерване, съгласно изискванията на Закона за измерванията.

Чл. 7. Добивните предприятия, операторите на газопреносната и газоразпределителните мрежи и операторите на газохранилища, поддържат регистър на средствата за измерване на природния газ, монтирани на изхода на газопреносната или газоразпределителните мрежи и на изходите на съответните съоръжения на добивните предприятия и газохранилища.

Чл. 8. (1) В регистъра по чл. 7 се посочват:

1. техническите данни на средствата за търговско измерване;

2. друга информация, изисквана във връзка с управлението на мрежите.

(2) Лицата по чл. 7 са длъжни да поддържат регистъра в актуално състояние за посочените в предходната алинея данни.

Чл. 9. (1) Операторите на газопреносната и газоразпределителните мрежи, при поискване от страните по сключен договор за природен газ, са длъжни да предоставят данни от поддържаните от тях регистри.

(2) Формата и срока за представяне на информация по искането по ал. 1 се определят от оператора на мрежата.

Глава трета

Администриране на сделките с природен газ

Раздел I

Договори при регулирани цени

Чл. 10. Администрирането на сделките с природен газ се извършва от оператора на газопреносната мрежа.

Чл. 11. (1) Лицата по чл. 175 от ЗЕ, в посочените от закона случаи, сключват договори за пренос, разпределение, доставка и съхранение на природен газ, при регулирани от ДКЕВР цени.

(2) Задължителното минимално съдържание на договорите по ал. 1 е:

1. предмет на договора, права и задължения на страните по него;
2. периода от време и условията за доставка или пренос на количества природен газ със съответните качествени показатели и параметри, в т.ч. точка на приемане, предаване и измерване на природния газ;
3. условия, ред и срокове за уведомяване при спиране или намаляване на газоподаването и възстановяването му, отговорности, мерки за безопасност и опазване на съоръженията, мерки за предотвратяване на загуби;
4. условия, ред и срокове при спиране или намаляване на газоподаването и възстановяването му, в случаите на неизпълнение на задължения по договора;
5. условия, ред и срокове за уведомяване при извършване на планирани ремонти на газовите съоръжения;
6. начин и срокове за ликвидиране на аварии на съоръженията;
7. проверка на средствата за търговско измерване - срокове, предоставяне на информация, протоколи и др.;
8. ред, срокове и начини за заплащане на доставяните или пренесени количества природен газ, и гаранция за плащане;
9. санкции при неизпълнение задължения на страните по договора.

(3) Когато страна по договорите по ал. 1 е общественият доставчик, условията на същите следва да бъдат обвързани с договорите, по които общественият доставчик закупува природен газ.

(4) Когато страна по договорите по ал. 1 е обществен снабдител/краен снабдител, условията следва да бъдат обвързани с договорите, по които той закупува природен газ.

Чл. 12. Приложения към договорите са:

1. спецификациите за обемите природен газ със съответните параметри – годишни, месечни, седмични и дневни количества, минимални и максимални часови консумации, налягане и място на приемане и получаване на природния газ;
2. характеристика на работещите съоръжения;
3. прогнозни годишни консумации за период най-малко три години;
4. при потребители с непрекъснат технологичен режим на работа - спецификация на обема на минималната технологична консумация и технологично време за спиране на инсталациите.

Чл. 13. (1) Операторът на съответната мрежа приема за изпълнение графика за доставка по приложенията към договорите.

(2) При въвеждането на ограничителен режим и в случай на ограничения при нарушаване на режима за газоснабдяване по чл. 72 и чл. 73 от ЗЕ, операторът на съответната мрежа уведомява страните по графика за доставка.

(3) При отмяна на ограничението операторът на съответната мрежа възстановява доставките и може да предложи допълнителен график за доставка.

Раздел II

Договори при свободно договорени цени

Чл. 14. Добивните предприятия, търговците на природен газ и привилегированите потребители сключват договори за доставка на природен газ помежду си при свободно договорени цени.

Чл. 15. (1) Страните по чл. 14 уведомяват писмено оператора на газопреносната и/или газоразпределителните мрежи за сключените от тях договори.

(2) Уведомлението по ал. 1 се извършва във форма, определена от оператора на съответната мрежа и съдържа:

1. продавач, индивидуализиращи данни;
2. купувач, индивидуализиращи данни;
3. срок на договора, количество природен газ по графика за доставка в хил. м³, посочено по месеци, тримесечия и в годишен аспект, а също така и с минимален и максимален часов разход. В случай, че договорът е за период по-кратък от 1 (един) месец, количествата следва да бъдат посочени по седмици и среднодневно;
4. качествени характеристики на природния газ;
5. пункт на приемане и предаване на газа.

(3) Сроковете за уведомяване на оператора за сключените договори са следните:

1. за договори със срок на действие една и повече години – не по-късно от 4 месеца преди започване на доставките по договора;
2. за договори с продължителност от 1 до 6 месеца – не по-късно от 3 месеца преди началото на доставките по договора;
3. за договори със срок на действие от 1 седмица до 1 месец – не по-късно от 15 дни преди започване на доставките по договора;
4. за договори със срок на действие до 1 седмица – не по-късно от 3 дни преди започване на доставките по договора.

(4) Операторът на съответната мрежа проверява писмените уведомления за доставка, приема ги за изпълнение и сключва договор за пренос, или ги отхвърля, като се аргументира писмено в срок до 2 (два) дни от подаване на уведомлението.

(5) Заявителите имат право да коригират уведомленията си в съответствие с указанията на оператора на мрежата в срок до 3 (три) дни от получаването им. В случаите на ал. 3, т. 4 заявителите имат право да коригират уведомленията си до 24 часа от получаване на указанията, но не по-късно от 12 часа преди началото на доставката.

(6) Операторът на газопреносната мрежа поддържа регистър на приетите договори при свободно договорени цени.

(7) Лицата по чл. 14 изпращат до оператора по електронна поща, факс или друг начин, определен от оператора, заявление за регистрация в регистъра по ал. 6, публикувано в интернет от оператора, което съдържа следната информация:

1. седалище и адрес на управление на заявителя и адрес за кореспонденция;
2. телефон, факс, електронен адрес;
3. данъчна регистрация и регистрация по БУЛСТАТ.

(8) След регистрацията по преходната алинея, лицата получават от оператора кодов номер, който се отразява в регистъра по ал. 6.

Чл. 16. (1) Всяка от страните по договора има право да заяви пълно или частично оттегляне на график за доставка, не по-късно от 24 часа преди оттеглянето, като посочи съответния му кодов номер.

(2) При оттегляне на графика за доставка по ал. 1, оттеглящата страна представя:

1. копие от договора за доставка в частта, отнасяща се до договорените за доставка количества природен газ;

2. мотиви за оттеглянето на графика за доставка.

(3) Когато оттеглянето на графика за доставка е по взаимно съгласие, страните нямат право на заместващ график за доставка.

(4) Операторът на газопреносната мрежа потвърждава оттеглянето на графика за доставка в срок до 12 (дванадесет) часа преди оттеглянето, за което писмено уведомява страните по договора.

Раздел II

Договор за доставка на природен газ под условие

Чл. 17. (1) Страните по чл. 14 сключват годишен договор под условие за доставка на природен газ по регулирани цени с обществения доставчик или обществените снабдители/крайните снабдители.

(2) Когато привилегирован потребител има регистриран график за доставка по договор при свободно договорени цени, той няма право да получава природен газ от обществения доставчик или обществените снабдители/крайните снабдители за периода на регистрирания график, освен по заместващ график за доставка.

(3) Заместващите графици са графици между страните по чл. 14 и обществения доставчик или обществените снабдители/крайните снабдители с количества природен газ, които са съгласно прекратените или оттеглените графици за доставка.

Чл. 18. Договорите по чл. 17 се изпълняват при:

1. нарушен график на доставка, в случаите на прекъсване работата на пазара по чл. 72 и чл. 73 от ЗЕ;

2. регистриран заместващ график за доставка съгласно чл. 19 и чл. 20.

Чл. 19. (1) В случаите по чл. 18, т. 1 графиците за доставка на засегнатата страна се прекратяват, същата не се балансира и продава/купува природен газ съгласно измерените количества по средствата за търговско измерване.

(2) Другата страна по прекратения график ползва правото си на заместващ график по чл. 17, ал. 3.

(3) Заместващият график за доставка по ал. 2 се регистрира служебно от оператора в срок 24 часа от постъпване на информация за съответното събитие.

(4) В известието за регистриране на заместващ график за доставка по ал. 3 се посочват:

1. страните по заместващия график за доставка;

2. началния и крайния период на сетълмент по заместващия график за доставка;

3. количествата за всеки период на сетълмент по заместващия график за доставка.

Чл. 20. В случаите по чл. 16, операторът регистрира заместващ график между обществения доставчик или обществените снабдители/крайните снабдители и изправната страна по оттегления график за доставка.

Чл. 21. (1) Страните по чл. 14 имат право да купуват природен газ по заместващи графици за доставка за всеки период на сетълмент, но за период не повече от един месец.

(2) При всички случаи на заместващ график страните по сделките с обществения доставчик или обществения снабдител/крайния снабдител се балансират.

Глава четвърта

Балансиране на пазара на природен газ

Раздел I

Общи положения

Чл. 22. Балансирането на пазара на природен газ се осъществява от оператора на газопреносната мрежа.

Чл. 23. Балансиране пазара на природен газ е компенсирането на разликата между доставените количества природен газ и количествата, предвидени в графика за доставка на природен газ, когато е налице отклонение с повече от 5%.

Чл. 24. (1) Страни по сделките с природен газ за балансиране са добивни предприятия, търговци на природен газ, обществения доставчик, обществени снабдители, крайни снабдители и привилегирвани потребители.

(2) Преносното предприятие е страна по всички сделки с природен газ за балансиране на пазара и сключва чрез оператора на газопреносната мрежа сделки с природен газ за балансиране на пазара с лицата по ал. 1.

(3) Преносното предприятие не формира печалба от сделките по ал. 2.

(4) Страните по сделките с природен газ предоставят на оператора на газопреносната мрежа графика за доставка, съответстващи на необходимите им реални количества природен газ и представляващи неразделна част от договорите, които сключват.

(5) Сумата от количествата природен газ по графика за доставка по договорите следва да бъде равна на прогнозното общо потребление за даден период.

(6) Търговският участник следва да сключи с оператора на преносната мрежа:

1. договор за балансиране;
2. договор за откриване и обслужване на специалната сметка на търговския участник.

(7) В срок от 30 дни след изпълнение на изискванията по ал. 6, операторът вписва търговския участник в регистър на участниците на пазара за балансиране със статус "регистриран".

(8) Операторът публикува в интернет списък на регистрираните търговски участници, с информация за наименованието, идентификационния номер, датата на регистрация и статуса.

(9) Операторът регистрира обществения доставчик, обществените снабдители/крайните снабдители на пазара на балансиране на природен газ служебно.

(10) Операторът поддържа актуална информацията в регистъра по ал. 7.

Раздел II

Заявки и предложения за балансиране

Чл. 25. Заявките за балансиране и предложенията за балансиране, декларират възможността на някое от лицата по чл. 24, ал. 1 да се отклони от договорения график за доставка срещу съответна цена, ако това бъде разпоредено от оператора на газопреносната мрежа.

Чл. 26. (1) Заявките за балансиране, подавани от лицата по чл. 24, ал. 1, са за намаляване доставките на природен газ.

(2) Активирането на заявки за намаляване на доставките от оператора на газопреносната мрежа, има за цел да намали количествата природен газ от съответния доставчик спрямо първоначално договорените.

Чл. 27. (1) Предложенията за балансиране, подавани от лицата по чл. 24, ал. 1, са за увеличаване на доставките на природен газ.

(2) Активирането на предложенията за увеличаване на доставките от оператора на газопреносната мрежа, има за цел да увеличи количествата природен газ от съответния доставчик спрямо първоначално договорените.

Чл. 28. Операторите на газохранилищата не подават предложения за балансиране и заявки за балансиране на пазара на природен газ, но участват в приоритетния списък на лицата по чл. 24, ал. 1.

Чл. 29. Операторът на газопреносната мрежа активира:

1. предложенията за балансиране, когато на пазара има недостиг на природен газ в резултат от по-високо от договореното за доставка потребление;

2. заявките за балансиране, когато на пазара има излишък на природен газ в резултат от по-ниско от договореното за доставка потребление.

Раздел III

Приоритетен списък на лицата, сключващи сделки с природен газ за балансиране

Чл. 30. (1) Операторът на газопреносната мрежа изготвя приоритетен списък и активира източниците за балансиране на пазара на природен газ, отчитайки режима на работа на газопреносната мрежа.

(2) Приоритетният списък съдържа:

1. предложения и/или заявки за балансиране, подадени от лицата по чл. 24, ал. 1;

2. разполагам обем природен газ за балансиране на пазара;

3. цени на природния газ за балансиране на пазара.

Чл. 31. (1) Подреждането на сделките, сключвани от лицата по чл. 24, ал. 1, при съставяне на приоритетен списък за компенсиране на недостига на природен газ, се извършва по възходящ ред на цената му.

(2) Цените на природния газ за компенсиране по ал. 1 са свободно договорени и са в съответствие с условията по договорите за балансиране на пазара.

(3) В случаите на използван за компенсиране по ал. 1 от лицата по чл. 24, ал.1, собствен природен газ за съхраняване в газохранилища, се прилага посочения в предходната алинея ред за образуване на цените на природния газ за балансиране.

Чл. 32. (1) Подреждането на сделките, сключвани от лицата по чл. 24, ал. 1, при съставяне на приоритетен списък за регулиране излишъка на природен газ, се извършва по низходящ ред на цената на доставяния от тях природен газ.

(2) Цените на природния газ за регулиране по ал. 1 са свободно договорени са в съответствие с условията по договорите за доставка на природен газ.

Чл. 33. При договорени еднакви цени, приоритет при подреждането на сделките, сключвани от лицата по чл. 24, ал. 1 за балансиране на пазара, имат заявените или предложени по-големи количества природен газ.

Раздел IV

Физически данни

Чл. 34. Лицата по чл. 24, ал. 1, които подават предложения и заявки за балансиране на пазара, задължително предоставят на оператора на газопреносната мрежа следната информация:

1. максимална и/или минимална часова доставка на природен газ в куб. м на час;

2. време за достигане на максималната и/или минималната часова доставка на природен газ;

3. време, в часове, за изпълнение на инструкциите, подадени от оператора на газопреносната мрежа за промяна на количествата, от момента на тяхното получаване;

4. цена на предложението или заявката.

Чл. 35. (1) Информацията по предходния член, лицата по чл. 24, ал. 1 подават в обобщена форма по образец, утвърден от оператора на газопреносната мрежа, заедно с представените от тях предложения и заявки за балансиране.

(2) Лицата по чл. 24, ал. 1 изпращат информацията по ал. 1 на оператора на газопреносната мрежа по електронна поща, факс или чрез други средства за комуникация, посочени от оператора.

Чл. 36. Информацията по чл. 35, лицата по чл. 24, ал. 1 заявяват за всеки период на сетълмент, за който подават предложения и/или заявки за балансиране.

Чл. 37. Предложенията и заявките се подават по начин, така че съдържащата се в тях информация да бъде известна на оператора на газопреносната мрежа за следващите 24 часа.

Чл. 38. Операторът на газопреносната мрежа използва всички договорени количества природен газ за доставка при определяне на количествата природен газ от активирани предложения и/или заявки за балансиране на пазара.

Чл. 39. Количествата природен газ се записват в регистрите за сетълмент на съответното лице по чл. 24, ал. 1 със знак "+", когато същите постъпват от лицето по чл. 24, ал. 1 към газопреносната и/или газоразпределителните мрежи и със знак "-", когато посоката е от съответната мрежа към съответния потребител.

Чл. 40. (1) Договорените количества природен газ, посочени в седмичните графици за доставка, се записват в регистрите за сетълмент на съответното лице по чл. 24, ал. 1 със знак "-", когато той е продавач по договора и със знак "+", когато е купувач.

(2) Измерените количества природен газ общо, в т.ч. по потребители, се записват в регистрите за сетълмент на съответното лице по чл. 24, ал. 1 със знак "-", когато имат посока от газопреносната и/или газоразпределителната мрежа към съответния потребител и със знак "+", когато са с обратна посока.

Раздел V

Форма на представяне, регистриране и активиране на заявки за балансиране и предложения за балансиране

Чл. 41. (1) Лицата по чл. 24, ал. 1 подават заявки и/или предложения за балансиране на отклонението от договорения график за доставка общо, в т.ч. по отделни потребители, във форма, определена от оператора на газопреносната мрежа.

(2) Заявките за намаляване на доставките и за увеличаване на потреблението съдържат отклонението от договорения график за доставка на природен газ, периода на сетълмент и цената на заявката.

(3) Предложенията за увеличаване на доставките и за намаляване на потреблението съдържат отклонението от договорения график за доставка на природен газ, периода на сетълмент и цената на предложението.

Чл. 42. (1) Сетълмент е система, която операторът на газопреносната мрежа прилага за индивидуално отчитане на отклоненията на реално потребените количества природен газ от договорените за определен период.

(2) Периодът на сетълмент за всички договори с природен газ при свободно договорни цени, както и тези с цел балансиране на пазара е седмичен, с начало и край 08.00 часа в понеделник.

(3) Продължителността на дадено предложение и/или заявка е равна на периода на сетълмент.

Чл. 43. Отклонението от договорения график за доставка на подадено предложение и/или заявка за балансиране общо, в т.ч. по отделни потребители, не трябва да е по-малко от 1 000 куб. м.

Чл. 44. (1) Лице по чл. 24, ал. 1 може да подаде за всеки свой потребител или група от потребители по една заявка за балансиране и едно предложение за балансиране за един период на сетълмент.

(2) Цената на предложението и/или заявката за балансиране е в сила за целия период на сетълмент.

Чл. 45. (1) Лицата по чл. 24, ал. 1, подаващи предложения за балансиране и заявки за балансиране за съответен период на сетълмент, подават същите при спазване на следния график за обмен на информация.

1. до 17:00 часа в понеделника, предхождащ началото на периода на сетълмент, представят на оператора на газопреносната мрежа обобщена форма с необходимата информация;

2. в срок от 36 часа от получаването на всички предложения и заявки по т. 1, операторът на газопреносната мрежа проверява подадените форми и изпраща известие за не приемане на некоректните форми;

3. в срок до 12:00 часа в четвъртък, предхождащ началото на периода на сетълмент, лицата по чл. 24, ал. 1 коригират некоректните форми;

4. до 15:00 часа в петък, предхождащ началото на периода на сетълмент, операторът на газопреносната мрежа изпраща окончателно потвърждение и регистрира валидните предложения и заявки.

(2) Не изпращането на окончателно потвърждение за регистриране на предложения и заявки по ал. 1, т. 4, има силата на отхвърляне.

(3) Обмяната на информация се извършва само в работни дни, като в случай че денят, през който следва да бъдат подадени заявките и/или предложенията за балансиране по ал. 1 е почивен, информацията се изпраща в последния работен ден, предшестваш почивния.

Чл. 46. (1) Регистрирането на предложения за балансиране и заявки за балансиране има силата на сключване на договор под условие в полза на оператора на мрежата.

(2) Регистрирането на предложения за балансиране и заявки за балансиране става с изпращане на потвърждение от страна на оператора на газопреносната мрежа.

(3) Цените и количествата на природния газ по влязъл в сила договор по ал. 1, се определят, както следва:

1. добивни предприятия, търговци на природен газ и привилегировани потребители продават на оператора на газопреносната мрежа доставеното количество природен газ за балансиране на цената на активираното му предложение за балансиране;

2. добивни предприятия, търговци на природен газ и привилегировани потребители купуват от оператора на газопреносната мрежа недоставеното количество природен газ за балансиране на цената на активираната му заявка за балансиране.

(4) Цената на природния газ за балансиране се определя от оператора на газопреносната мрежа за всеки период на сетълмент, като средно претеглена стойност при отчитане на активираните по източници количества природен газ и съответните договорени цени.

(5) Регистрираните предложения за балансиране и заявки за балансиране не се оттеглят.

Чл. 47. (1) Активирането на заявка за балансиране или предложение за балансиране, се извършва по електронна поща, факс или чрез други средства за комуникация, посочени от оператора на газопреносната мрежа.

(2) Операторът на газопреносната мрежа може да активира едновременно заявки за балансиране и предложения за балансиране, с цел своевременно преодоляване на възникнал недостиг или излишък на природен газ в газопреносната мрежа и да променя доставката в рамките на тези заявки и предложения.

(3) Оперативното активиране на предложение за балансиране или заявка за балансиране и последвалите инструкции се документират от оператора на газопреносната мрежа.

Чл. 48. Операторът на газопреносната мрежа активира дадено предложение или заявка при отчитане на:

1. отклонението от договорения график на съответното лице по чл. 24, ал. 1 и конкретните условия в газопреносната мрежа;

2. редът на подреждане на предложенията или заявките в приоритетния списък на лицата по чл. 24, ал. 1.

Чл. 49. Когато лице по чл. 24, ал. 1 има активирано предложение и/или заявка за балансиране в края на периода на сетълмент и е представило предложение и/или заявка за балансиране за периода, следващ текущия, но не е получило инструкция от оператора на газопреносната мрежа за дезактивиране на предложението и/или заявката, се счита, че операторът е активирал предложението и/или заявката за следващия период.

Чл. 50. Операторът на газопреносната мрежа може да разпреди активирането да започне толкова време преди началото на периода, че заявената и/или предложена промяна да бъде постигната преди началото на периода на сетълмент.

Глава пета

Фактуриране и плащане.

Гарантиране на сделките

Раздел I

Общи положения

Чл. 51. Всички сделки по пренос и доставка на природен газ, с изключение на сделките между обществените снабдител/крайните снабдител и техните потребители, се отчитат в 8.00 часа на 1-во число от месеца, следващ периода на доставка или пренос.

Чл. 52. Сделките с природен газ за балансиране се отчитат в 8.00 часа на 1-во число от месеца, следващ периода на балансиране. Месечният отчет за балансиране съдържа обобщени данни от извлеченията за периоди на сетълмент, включени в месеца.

Чл. 53. Операторът на газопреносната мрежа изготвя извлечения за сетълмент за сделките с природен газ за балансиране.

Раздел II

Извлечения за сетълмент

Чл. 54. (1) Операторът на газопреносната мрежа предоставя информация за всеки период на сетълмент.

(2) Формата на извлечението за сетълмент е еднаква за всички лица по чл. 24, ал. 1 и се определя от оператора на газопреносната мрежа.

Чл. 55. Извлеченията за сетълмент съдържат следната информация:

1. дата на изготвяне и изпращане на извлечението;

2. период на сетълмент, за който се отнася извлечението;

3. идентификационен номер/регистрационен код на лицето по чл. 24, ал. 1;

4. договорени количества природен газ, в хил. куб. м., за всеки период на сетълмент, съгласно регистрираните графици за доставка по договорите;

5. разпоредено количество природен газ от приемане на предложения и заявки на лицето по чл. 24, ал. 1 от оператора на газопреносната мрежа, по периоди на сетълмент;

6. количество природен газ, в хил. куб. м., от приети предложения и заявки по периоди на сетълмент;

7. цена на природния газ в лв./хил. куб. м. за балансиране, по периоди на сетълмент;

8. сума в лв., дължима по извършени сделки за балансиране, по периоди на сетълмент;

9. неизплатени задължения към оператора за минали периоди, в лв;

10. размер на гаранционния депозит в лв, в специалната сметка към деня, за който извлечението се отнася.

Чл. 56. Операторът на газопреносната мрежа изпраща на лицата по чл. 24, ал. 1 извлечение за всеки период на сетълмент, в срок от три работни дни от приключване периода на сетълмент.

Чл. 57. Лицата по чл. 24, ал. 1, имат право да оспорят извлечението за периода на сетълмент в рамките на два работни дни от получаването му.

Чл. 58. В случаите на чл. 57, операторът на газопреносната мрежа проверява информацията изпратена от лицата по чл. 24, ал. 1, в рамките на два работни дни, като:

1. приема оспорването и издава ново извлечение за сетълмент, което се изпраща и потвърждава в рамките на два работни дни от получаване на известието за оспорване;

2. не приема оспорването и информира оспорващата страна в рамките на два работни дни от получаване на известието за оспорване.

Чл. 59. (1) В случай, че спорът по чл. 57 не е разрешен към датата на издаване на фактурите, последните се издават на основание на оспорваното извлечение.

(2) Когато не бъде постигнато доброволно уреждане на спора, същият се решава по реда на глава осма.

(3) След разрешаване на спора, операторът на газопреносната мрежа издава ново извлечение за сетълмент за количествата природен газ за балансиране.

(4) При промяна на данъчната основа, за която е била издадена фактура, след разрешаване на спора, се издава съответно дебитно или кредитно известие.

(5) Срокът за плащане на задълженията по издадените дебитни или кредитни известия е съгласно чл. 62.

Чл. 60. (1) При промяна на данните за сетълмент със задна дата, дължаща се на неточности при отчитане и обработка на информацията от средствата за търговско измерване и/или технически грешки, оспорваните количества се променят само след представяне на писмени доказателства, че средствата за измерване не отговарят на изискванията на Закона за измерванията или са повредени.

(2) В случай на споразумение за обемите по сделките, операторът на газопреносната мрежа може да коригира само обобщената справка по сетълмента към 1-ва дата в 8.00 часа на последващия отчета месец и то не по-късно от три дни след нея.

(3) В случаите, когато промяната е извършена за период, за който вече е издадена фактура, страните по сделките с природен газ за балансиране издават кредитно или дебитно известие.

Раздел III

Фактуриране

Чл. 61. (1) Фактури по сделките за природен газ за балансиране се издават от преносното предприятие и от лицата по чл. 24, ал. 1 за количеството балансиращ природен газ, който са продали за съответния отчетен период.

(2) Фактурите за сделките по ал. 1 се издават съгласно обобщените извлечения за периоди на сетълмент.

(3) Извлеченията за сетълмент са неразделна част от издаваните фактури.

Чл. 62. Срокът за плащане на задължения на лицата по чл. 24, ал. 1 към преносното предприятие (оператора) и на преносното предприятие (оператора) към лицата по чл. 24, ал. 1 е 10 (десет) дни, считано от деня на издаване на фактурите.

Раздел IV

Гарантиране на сделките за балансиране

Чл. 63. Лицата по чл. 24, ал. 1 предоставят в полза на оператора на газопреносната мрежа гаранционно обезпечение за сделките, сключвани за балансиране.

Чл. 64. (1) Обезпечението по чл. 63 представлява гаранционен депозит в полза на оператора на газопреносната мрежа, съответстващ на стойността на количеството природен газ за доставка, внесен по специална сметка при банката, която обслужва откритата за целта сметка.

(2) Размерът на депозита и обслужващата банка се посочват от оператора на газопреносната мрежа.

(3) Стойността на гаранционния депозит се превежда по сметката на оператора на газопреносната мрежа в сроковете по чл. 62 преди началото на периода на доставка.

(4) От специалната сметка могат да бъдат извършвани плащания само в полза на оператора на газопреносната мрежа, по негово нареждане и при условията на тези правила, както и да бъдат удържани дължимите комисионни на банката.

(5) При условие, че титулярът не погаси свое задължение към оператора в срока, посочен в чл. 62, операторът на газопреносната мрежа получава правото след отправено писмено искане/нареждане до банката за незабавно инкасо, с указване на дължимата сума от лицето по чл. 24, ал. 1, включително и натрупаната лихва, да получи плащане в своя полза от специалната сметка.

Чл. 65. За откриването и обслужването на специалните сметки се сключва договор между банката, оператора на газопреносната мрежа и лицето по чл. 24, ал. 1.

Раздел V

Гарантиране на сделките за пренос на природен газ

Чл. 66. (1) Добивните предприятия, сключили договор за пренос по газопреносната мрежа, предоставят в полза на преносното предприятие обезпечение за заплащане на дължимите суми за пренос.

(2) За обезпечаване плащането на дължимите суми за пренос, добивното предприятие при сключване на договора, издава в полза на преносното предприятие запис на заповед без право на джиро и без протест. Издаденият запис на заповед е приложение и неразделна част от договора за пренос.

(3) Размерът на записа на заповед се определя от преносното предприятие, но не може да бъде по-малък от средномесечната стойност на заявления за пренос природен газ.

Чл. 67. (1) Размерът на записа на заповед или обезпечението подлежи на изменение при изменение на цената за пренос в срок от 10 (десет) дни, от обявяване на решението на ДКЕВР. В случай, че се издава нов запис на заповед за цялата сума, преносното предприятие връща на добивното предприятие първоначалния запис на заповед.

(2) Преносното предприятие има правото да предяви записа на заповед и да се удовлетвори от него след изтичане на 15 (петнадесет) дни от настъпване на падежа по фактурата за пренос.

(3) След погасяване на задължението по записа на заповед се издава нов запис на заповед, в рамките на 10 (десет) дни от удовлетворяване на преносното предприятие.

(4) При прекратяване на договора за пренос и в случай, че добивното предприятие няма дължими суми към преносното предприятие, същото връща записа на заповед при подписването на протокола за прекратяване на договора.

Глава шеста

Комуникации. Обмен на информация

Чл. 68. (1) Лицата по чл. 24, ал. 1 са длъжни да осигурят техническо оборудване и софтуер за обмен на данни с оператора на газопреносната мрежа, телефонна връзка, телекс и факс.

(2) Разходите по ал. 1 са за сметка на лицата по чл. 24, ал. 1.

(3) Данните и съобщенията във връзка с дейността на пазара, трябва да бъдат предавани на ръка или изпращани по поща, телекс, факс, електронна поща.

(4) Оборудването и софтуера по ал. 1 се одобряват от оператора на газопреносната мрежа.

(5) Операторът на газопреносната мрежа отговаря за сигурността на информацията, свързана с дейността на пазара.

(6) Лицата по чл. 24, ал. 1 носят отговорност за опазване на паролите за права за достъп до информацията, предоставени им от оператора на газопреносната мрежа.

Чл. 69. Операторът на газопреносната мрежа информира лицата по чл. 24, ал. 1 за препоръчителни стандарти и определя задължителни средства за сигурност и защита на информацията.

Глава седма

Данни за пазара

Раздел I

Регистри

Чл. 70. Операторът на газопреносната мрежа изготвя, поддържа и периодично публикува веднъж месечно в интернет в страницата си, обща и специализирана информация за дейността на балансирания пазар и сделките при свободно договорени цени.

Чл. 71. Операторът на газопреносната мрежа създава и поддържа електронни регистри и архив на:

1. лицата по чл. 24, ал. 1;
2. подадените, регистрираните, отхвърлени и оттеглени известия за регистриране на седмичните графици за доставка;
3. количествата природен газ по договори при свободно договорени цени;
4. данни за заявените максимални и минимални часови доставки за лицата по чл. 24, ал. 1;
5. подадени, отхвърлени и приети предложения и заявки на балансиране;
6. разпорежданията на оператора на газопреносната мрежа за приетите за изпълнение предложения и заявки;
7. разпорежданията за прекъсване на дейността на пазара при аварийни ситуации и в случаите по чл. 72 и чл. 73 от ЗЕ;
8. данни от измерването на предадения за пренос или доставения природен газ от лицата по чл. 24, ал. 1;
9. при писмено съгласие на лицата по чл. 24, ал. 1, данни от извлеченията за сетълмент;
10. при писмено съгласие на лицата по чл. 24, ал. 1, данни за гаранционните депозити;
11. при писмено съгласие на лицата по чл. 24, ал. 1, данни за движението на паричните потоци между оператора и лицата по чл. 24, ал. 1.

Раздел II

Информация за пазара

Чл. 72. Операторът на газопреносната мрежа предоставя общодостъпна информация за дейността на пазара, включваща:

1. актуален списък на лицата по чл. 24, ал. 1;
2. общото количество природен газ, търгувано при свободно договорени цени по периоди на сетълмент, месечно и годишно;
3. цени на природния газ за балансиране за минали периоди на сетълмент.

Глава осма

Контрол за спазване на Правилата

Чл. 73. Контролът по спазването на тези правила се осъществява от ДКЕВР.

Чл. 74. Всички спорове, за които не е постигнато споразумение между лицата по чл. 24, ал. 1, възникнали във връзка с прилагане на тези правила, се отнасят за решаване от ДКЕВР по реда на ЗЕ.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. След приемането на тези правила страните по сделките с природен газ, посочени в чл. 175 от ЗЕ, сключват нови договори за пренос, разпределение, доставка и съхранение на природен газ по регулирани цени в съответствие с чл. 11, ал. 2 и чл. 12 от правилата.

§ 2. Тези правила са изготвени на основание чл. 173, ал. 1 от Закона за енергетиката и са приети от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране на основание чл. 21, т. 7 от Закона за енергетиката с решение № П-3/14.05.2007 г.